

नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ६, अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

परीक्षाको किसिम	पूर्णाङ्क
प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा	३००
द्वितीय चरण :- (क) प्रयोगात्मक परीक्षा (कम्प्यूटर)	१०
(ख) अन्तर्वार्ता	४०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क भार	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान, General Aptitude Test र English Language Competency Test	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न	५० प्रश्न X १ अङ्क	४५ मिनेट
	सार्वजनिक प्रशासन र संस्थागत ज्ञान			विषयगत	५ प्रश्न X १० अङ्क	१ घण्टा ३० मिनेट
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	१० प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा

द्वितीय चरण :- सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता (Skill Test & Interview)

पूर्णाङ्क :- ४०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
(क) सीप परीक्षण	१०	कम्प्यूटर प्रयोगात्मक	३० मिनेट
(ख) अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- परीक्षार्थीले वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्नको उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षर (Capital letter) A,B,C,D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षर (Small letter) a, b, c, d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नको हकमा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति : २०८०/०१/१९

नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ६, अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : सामान्य ज्ञान, General Aptitude Test र English Language Competency Test तथा सार्वजनिक प्रशासन र संस्थागत ज्ञान

खण्ड (Section - A) :

सामान्य ज्ञान, General Aptitude Test र English Language Competency Test

(५० प्रश्न × १ अङ्क = ५० अङ्क)

1. सामान्य ज्ञान (२५ अङ्क)

1.1 भूगोल र वातावरण (५ अङ्क)

- 1.1.1 विश्वको भूगोल: महादेश, महासागर, अक्षांश, देशान्तर, अन्तर्राष्ट्रिय तिथि रेखा, समय, दूरी, पर्वतश्रृंखला, मरुभूमि, नदी, हिमनदी, ताल
1.1.2 नेपालको भूगोल: धरातलीय स्वरूप, किसिम, विशेषता, जलवायु, हावापानी, जनजीवन, प्रमुख प्राकृतिक स्रोत र साधनहरू
1.1.3 दिगो विकास, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, वातावरण, जनसांख्यिकी, शहरीकरण, वसाईसराई र राष्ट्रिय सम्पदा

1.2 इतिहास (५ अङ्क)

- 1.2.1 विश्वका महत्वपूर्ण ऐतिहासिक घटनाहरू
1.2.2 नेपालको इतिहास : नेपालको प्राचीन तथा मध्यकालको राजनीतिक, आर्थिक एवं सामाजिक अवस्था र आधुनिक नेपालको इतिहास र महत्वपूर्ण घटना

1.3 नेपालको सामाजिक अवस्था र शासन पद्धति (५ अङ्क)

- 1.3.1 नेपाली समाजका धर्म, प्रथा, परम्परा, सामाजिक मूल्य र मान्यता, जातजाति, भाषा, साहित्य, कला, संस्कृति,
1.3.2 शासन पद्धति र शासन - संवैधानिक विकासक्रम, नेपालको संविधान, नेपालको संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय संरचना तथा शासन प्रणाली

1.4 आर्थिक पक्षहरू (५ अङ्क)

- 1.4.1 आर्थिक परिसूचकहरू (आर्थिक वृद्धि, कुल राष्ट्रिय/ग्राहस्थ उत्पादन, प्रति व्यक्ति आय, व्यापार घाटा, विप्रेषण, वैदेशिक लगानी, वैदेशिक सहयोग)
1.4.2 नेपालको अर्थतन्त्रसँग सम्बद्ध योजना, स्रोत/साधनहरूको परिचालन, वृद्धि, विकास तथा रोजगार सम्बन्धी सवाल/विषय, नेपालमा कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, उर्जा तथा विद्युतको अवस्था
1.4.3 अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग, वैदेशिक व्यापार, वैदेशिक लगानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण

1.5 अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र समसामयिक गतिविधि (५ अङ्क)

- 1.5.1 संयुक्त राष्ट्र संघ (UNO) र यसका एजेन्सीहरू, संयुक्त राष्ट्र संघ विश्व पर्यटन संगठन (UNWTO), विश्व व्यापार संगठन (WTO), युरोपियन युनियन (EU) र सार्क (SAARC): स्थापना, उद्देश्य र गतिविधि
1.5.2 विश्व बैंक (WB), एशियाली विकास बैंक (ADB), एशियाली पूर्वाधार लगानी बैंक (AIIB) जस्ता सहयोग नियोगहरूको स्थापना, उद्देश्य र नेपालसंगको सम्बन्ध
1.5.3 जनस्वास्थ्य, रोग, खोप, खाद्य, पोषण, सरसफाई तथा विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धि
1.5.4 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधि

2. सामान्य बौद्धिक परीक्षण (General Aptitude Test) (१५ अङ्क)

- 2.1 Verbal Aptitude : series, analogy, classification, coding-decoding, direction and distance sense test, ranking order, assertion and reason, logical reasoning and analytical ability (5 × 1 = 5 Marks)
2.2 Non-verbal Aptitude : series, analogy, classification, Venn diagrams, matrices, analytical reasoning, figure formation and analysis, water images, mirror images, embedded figures (5 × 1 = 5 Marks)

नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ६, अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 2.3 Quantitative Aptitude : arithmetical reasoning, percentage, fraction, decimal, ratio, average, profit & loss, time and work, data interpretation, data sufficiency
(5 × 1 = 5 Marks)

3. English Language Competence Test (10 Marks)

- 3.1 **Vocabulary and Comprehension:** Meaning of the words, Single word for expressions, Synonyms / antonyms, Derivatives and Homonyms / homophones, Comprehension
- 3.2 **Syntactic ability:** Parts of speech, Agreement, Tense aspect, Parallel structures, Clauses, Modifier, Conditionals, Phrasal expressions, Shifts (tense, number, person), Transformations, Varieties and

खण्ड (ख) : - सार्वजनिक प्रशासन र संस्थागत ज्ञान (५० अङ्क)

(५ प्रश्न × १० अङ्क = ५० अङ्क)

१. सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापन

- १.१ सार्वजनिक प्रशासनको परिचय, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र चुनौती
- १.२ संगठनको परिचय, किसिम एवं स्वरूप
- १.३ संगठनका सिद्धान्त तथा केही प्रमुख पक्ष
- १.३.१ आदेशको एकता (Unity of Command)
- १.३.२ नियन्त्रणको सीमा (Span of Control)
- १.३.३ पदसोपान (Hierarchy)
- १.३.४ समूह गतिशीलता (Group Dynamics) र टोली कार्य (Team Work)
- १.४ सार्वजनिक प्रशासनको संचालन विधि
- १.४.१ समन्वय : अर्थ, महत्व र समन्वयका तरिका
- १.४.२ अधिकार प्रत्यायोजन र अधिकार निक्षेपण
- १.५ सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

२. शासकीय प्रबन्धका विविध पक्ष

- २.१ शासकीय प्रबन्धको नवीन अवधारणा
- २.२ नेपालमा संबैधानिक विकासक्रम र नेपालको संविधान
- २.३ राज्यशक्तिको बाण्डफांट, शक्ति पृथकीकरण र सन्तुलन तथा नेपालमा अभ्यास
- २.४ नेपालमा संघीय शासन प्रणालीको अवधारणा र महत्व
- २.५ सुशासनको अवधारणा र प्रयोग
- २.६ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, विशेषता र आधारभूत मान्यताहरू (Values), नैतिकता, ईमान्दारिता, जवाफदेहिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता, जिम्मेवारी र व्यवसायिकताको आवश्यकता, निर्धारक मानक तथा आयाम
- २.७ नागरिक कर्तव्य, आध्यात्मिकता (Spirituality), मानवीय मूल्य र मान्यता (Human Values) तथा सेवा प्रवाहमा नागरिक संलग्नता
- २.८ सार्वजनिक जीवनका सिद्धान्त (Principles of Public Life)
- २.९ विद्युतीय अपराध (Cyber crime), मिलेमतो (Cartelling), एकाधिकार (Monopoly), आतंकवाद, भ्रष्टाचार र मुद्रा निर्मलीकरण (Money Laundering)

३. संस्थागत ज्ञान

- ३.१ नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठानको स्थापना, लक्ष्य, संगठनात्मक संरचना, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र, वर्तमान अवस्था, आवश्यकता, संभावना र चुनौती
- ३.२ प्रतिष्ठानको व्यवसायिक योजना र सो को कार्यान्वयन

नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ६, अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ३.३ प्रतिष्ठानको स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापनका रणनीति
- ३.४ प्रतिष्ठानको प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता विकास र सेवाको गुणस्तर व्यवस्थापन
- ३.५ प्रतिष्ठानसँग सम्बन्धित निकाय बीचको अन्तरसम्बन्ध र समन्वय
- ३.६ प्रतिष्ठानको प्रदेश एवं स्थानीय तहबीच सहकार्यको संभावित क्षेत्र र सहकार्यको मोडल
- ३.७ नेपालमा पर्यटन प्रवर्द्धनका क्षेत्रमा मन्त्रालयको भूमिका
- ३.८ नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन समिति गठन आदेश, २०२९
- ३.९ नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली, २०६१
- ३.१० नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०६३
- ३.११ ICAO, IATA, PATA र पर्यटन सम्बन्धी राष्ट्रिय संघ संस्था एवं पर्यटन गतिविधि
- ३.१२ नेपालको आर्थिक विकासमा पर्यटन क्षेत्रको योगदान एवं सम्भावना तथा चुनौती

४. सम्बद्ध नीति र कानूनहरू

- ४.१ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र नियमावली, २०६४
- ४.२ आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७७ (बजेट निकासा र सरकारी रकम खर्च गर्ने तरिका, लिलाम बिक्री सम्बन्धी व्यवस्था)
- ४.३ सुशासन (व्यवस्थापन तथा संचालन) ऐन, २०६४ तथा नियमावली, २०६५
- ४.४ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९ (कसूर तथा सजाय सम्बन्धी व्यवस्था)
- ४.५ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ तथा नियमावली २०६५
- ४.६ खाद्य ऐन, २०२३ र नियमावली, २०२७
- ४.७ उपभोक्ता हित संरक्षण ऐन, २०७५ र नियमावली, २०७६
- ४.८ मुलुकी देवानी (संहिता) ऐन, २०७४ परिच्छेद ६ र १८
- ४.९ पर्यटन नीति, २०६५
- ४.१० विदेशी लगानी नीति, २०७१
- ४.११ राष्ट्रिय पर्यटन रणनीतिक योजना, २०१६-२०२५
- ४.१२ राष्ट्रिय रोजगार नीति, २०७१

.....

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) – (५० अङ्क)

(३ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क = ५० अङ्क)

१. मानव संसाधन व्यवस्थापन : प्रमुख पक्षहरू नेपालमा प्रयोग
  - १.१ मानव संसाधन व्यवस्थापन
  - १.२ सेवा, समूह सम्बन्धी व्यवस्था, कार्य वर्गिकरण, पदपूर्ति, पदस्थापना र सरुवा
  - १.३ भर्ना छनौट प्रक्रिया
  - १.४ कर्मचारी सम्बन्ध
  - १.५ उत्प्रेरणा र समूह गतिशीलता
  - १.६ कार्यक्षमता मूल्यांकन, वृत्ति विकास र पदोन्नति
  - १.७ प्रशिक्षण र क्षमता विकास
  - १.८ सुपरीवेक्षण
  - १.९ नैतिकता, आचरण र अनुशासन
  - १.१० पुरस्कार र दण्ड सजाय सम्बन्धी व्यवस्था
२. प्रशासकीय व्यवस्थापनका विधि र तौरतरिका तथा नेपालमा प्रयोग
  - २.१ नेपालका प्रशासकीय संगठनहरूको स्वरूप
  - २.२ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली : आवश्यकता र प्रयोग
  - २.३ कार्यालय व्यवस्थापन : अवधारणा र महत्व
  - २.४ कार्यालय संसाधनको परिचय, आवश्यकता र किसिम
  - २.५ कार्यालयमा संचारको महत्व, प्रकार, माध्यम
  - २.६ अभिलेख व्यवस्थापन : परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व
  - २.७ कार्यालय निरीक्षण र अनुगमन
  - २.८ बैठक व्यवस्थापन र निर्णय लेखन
  - २.९ संगठनात्मक मान्यता र मर्यादा
  - २.१० प्रशासकीय कार्य फ्लोचार्ट सम्बन्धी व्यवस्था
  - २.११ जनसम्पर्क व्यवस्थापन र गुनासो व्यवस्थापन
  - २.१२ कार्यालय व्यवस्थापन र कार्यविधि
  - २.१३ टिप्पणी, प्रस्ताव र प्रतिवेदन लेखन
३. प्रशासनिक विधिहरू (Administrative Techniques)
  - ३.१ कार्य विश्लेषण (Job Analysis)
  - ३.२ कार्य विवरण (Job Description)
  - ३.३ कार्य मूल्याङ्कन (Job Evaluation)
  - ३.४ कार्य पुष्टिकरण (Job Enrichment)
  - ३.५ कार्य विस्तृतीकरण (Job Enlargement)
  - ३.६ व्यवस्थापन परीक्षण (Management Audit)
  - ३.७ कार्य क्षमतामा आधारित तलब प्रणाली (Performance Based Pay System)
  - ३.८ कार्यालय समयको लचकता (Flexi Time)
  - ३.९ सम्पूर्ण गुण व्यवस्थापन (TQM)
४. कर्मचारी प्रशासन र संगठनात्मक व्यवहार
  - ४.१ कर्मचारी प्रशासन र संगठनात्मक व्यवहार
  - ४.२ उत्प्रेरणा (Motivation) सम्बन्धी सिद्धान्त, मौद्रिक तथा गैह्र मौद्रिक प्रोत्साहन (Incentive), मनोबल तथा मनोबललाई प्रभाव पार्ने तत्व
  - ४.३ नेतृत्व (Leadership) : शैली र प्रकार

नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ६, अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ४.४ निर्णय प्रक्रिया (Decision Making Process)
- ४.५ सञ्चार सीप (Communication Skill)

खण्ड (ख) – (५० अङ्क)

(३ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क = ५० अङ्क)

५. प्रशासन व्यवस्थापनका केही प्रमुख पक्षहरू

- ५.१ द्वन्द्व व्यवस्थापन (Conflict Management)
  - ५.१.१ संगठनमा द्वन्द्वको अर्थ, द्वन्द्वका स्रोत / कारण र प्रकृति
  - ५.१.२ संगठनमा द्वन्द्वका सकारात्मक तथा नकारात्मक पक्ष
  - ५.१.३ द्वन्द्व व्यवस्थापनका उपाय
- ५.२ तनाव व्यवस्थापन
  - ५.२.१ तनावका प्रकृति, कारण / स्रोत
  - ५.२.२ तनाव व्यवस्थापनका उपाय
- ५.३ ज्ञान व्यवस्थापन (Knowledge management)
- ५.४ समय व्यवस्थापनको अवधारणा र महत्व
- ५.५ संकट व्यवस्थापन (Crisis Management)

६. विकासका आयामहरू

- ६.१ विकासको अवधारणा, यसका विविध पक्ष र नवीनतम उपागम
- ६.२ विकासमा जनसहभागिता
- ६.३ विकासमा विश्वव्यापीकरण र स्थानीयकरण
- ६.४ दिगो विकास लक्ष्य र नेपालको प्रयास, उपलब्धि तथा चुनौती
- ६.५ विपद संवेदनशील विकास र हरित विकासको अवधारणा
- ६.६ विकासबाट उत्पन्न हुन सक्ने समस्या र समाधानका उपाय
- ६.७ सार्वजनिक निजी साझेदारी (Public Private Partnership) को अवधारणा र नेपालमा प्रयोग
- ६.८ योजनाबद्ध विकासको अवधारणा र चालु आवधिक योजना
- ६.९ नेपालमा विकास प्रशासनको चुनौती तथा सम्भावना
- ६.१० आयोजना/परियोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणाली

७. आर्थिक प्रशासन, लेखा र लेखा प्रणाली

- ७.१ आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्य र महत्व
- ७.२ आर्थिक प्रशासनसंग संलग्न निकाय : (अर्थ मन्त्रालय, महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय, केन्द्रीय तथा कार्य संचालनस्तरका कार्यालयहरू)
- ७.३ बजेटका सिद्धान्त र महत्व
- ७.४ नेपालको सरकारी बजेट प्रणालीको विकास, बजेट तर्जुमाको वर्तमान व्यवस्था, कार्यान्वयन, मूल्याङ्कन प्रक्रिया र बजेट चक्र
- ७.५ लेखाको अवधारणा, आधारभूत तत्व, उद्देश्य र महत्व
- ७.६ सरकारी लेखा प्रणाली र नेपालमा प्रयोग
- ७.७ लेखापरीक्षणको अवधारणा तथा आधारभूत सिद्धान्त, प्रकार, महत्व एवं उपादेयता
- ७.८ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक लेखापरीक्षण, अन्तिम लेखापरीक्षण
- ७.९ आर्थिक अनुशासन र वित्तीय व्यवस्थापन

८. तथ्यांक एवं सूचनाको संकलन, प्रशोधन, विश्लेषण तथा प्रस्तुतीकरण

- ८.१ सार्वजनिक व्यवस्थापनमा तथ्यांक र सूचनाको महत्व तथा उपयोगिता
- ८.२ तथ्यांक तथा सूचनाको प्रकृति र स्रोत
- ८.३ तथ्यांक तथा सूचना संकलन विधि

नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ६, अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ८.४ तथ्यांक प्रशोधन, विश्लेषण तथा प्रस्तुतीकरण
- ८.५ तथ्यांक एवं सूचनाको तालिकीकरण (Tabulation) तरिका
  - ८.५.१ Measure of Central Tendency को ज्ञान
  - ८.५.२ ग्राफिकल प्रस्तुतीकरणको तरिका र महत्व

९. **Hospitality**

- ९.१ Hospitality behavior
- ९.२ Personality, Grooming, Performance, Etiquette
- ९.३ Hospitality as service industry

.....

नेपाल पर्यटन तथा होटल व्यवस्थापन प्रतिष्ठान
प्रशासन सेवा, सामान्य प्रशासन समूह, तह ६, अधिकृत पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय चरण : सीप परीक्षण (Skill Test) (10 Marks)

Computer Practical:

1. Windows (2 Marks)
2. Ms- Word (2 Marks)
3. Ms –Excel (2 Marks)
4. Ms- Power Point (2 Marks)
5. E-mail, Internet (2 Marks)

.....